

Poedel in een punter...

Ze spelen, rennen achter wild aan, verzorgen pups of kijken ons aan: honden op schilderijen. Vooral in de achttiende, negentiende en twintigste eeuw leveren 'hondenschilders' hun beste prestaties. Deze schilderstukken zijn onmisbaar bij het ontrafelen van de geschiedenis van rashonden...

TEKST: RIA HÖRTER

De levendige handel in prenten met oude afbeeldingen betekent dat we nog altijd nieuwsgierig zijn hoe de voorouders van onze rashond er uit hebben gezien. In de rubriek 'Uit de kunst' maakt u kennis met een aantal van die voorouders én met de kunstenaar die hen vereeuwigde.

WAT ZIEN WE?

Een witte Poedel op een boot. Niet zomaar een boot, want de naam van dit schilderij is *'White Poodle in a Punt'* (Witte Poedel in een punter). Het bootje ligt in het water en op de achtergrond zien we de begroeide rivieroever. Door de manier waarop de Poedel staat, de achterbenen licht gebogen om zich schrap te kunnen zetten, wordt de indruk gewekt dat het bootje schommelt. Ook de wat hulpeloze uitdrukking in de ogen van de hond wijst daarop.

Het is duidelijk dat de Poedel in deze voorstelling de hoofdrol speelt. De achtergrond is idyllisch en simpel gehouden, maar de hond is tot in detail uitgewerkt, van zijn blinkende, vleeskleurige neus tot en met de fijne, krullende vacht. Deze Poedel behoort

tot de Krulpoedels, wiens vacht niet alleen krullend en overvloedig moet zijn, maar ook fijn, wollig, goed kroezend, dik en dicht. Omdat de schilder de achtergrond wat donker heeft gehouden, steekt de witte vacht van de Poedel extra af en als je langer naar deze afbeelding kijkt, lijkt het alsof de hond uit het schilderij wil stappen. De combinatie Poedel en water is zeer waarschijnlijk niet zomaar gekozen. Van oorsprong zijn Poedels jachthon-

den, specialisten op het gebied van waterwild, en het ras is ontstaan uit een mix van diverse waterhonden. Vergelijken we deze Poedel met bijvoorbeeld de Portugese Waterhond, de Franse Barbet of de Ierse Water-spaniel, dan is meteen duidelijk dat er sprake is van een oude verwantschap.

DE POEDEL NU

Frankrijk, Duitsland en Rusland pretenderen het land van herkomst van de Poedel te zijn, waarbij Duitsland er op wijst dat de naam is afgeleid van *pudeln*, dat 'in het water poedelen' (!) betekent. In het Frans heet de poedel *caniche*, een woord dat men koppelt aan *canichon*, klein eendje, en dat verwijst naar het waterwild waarop de Poedel jaagde. Hoe dan ook, dat de Poedel een echte werkhond is geweest, daarover zijn alle landen het eens. Frankrijk wordt nu officieel gezien als land van herkomst. Na de Tweede Wereldoorlog kent de Poedel een geweldige come-back

- Deze 'moderne' Poedel vertoont een grote gelijkheid met zijn achttiende eeuwse voorvader.

- George Stubbs, 'White Poodle in a Punt', olieverf, 127 x 101,5 cm, Paul Mellon Collection in de National Gallery of Art in Washington. Reproducties bij: www.encore-editions.com en www.colours-art-publishers.com

en lange tijd behoort hij tot de tien populairste rassen. Maten en kleuren spelen een grote rol; we kennen de Grote Poedel (tot 60 cm), Middenslag Poedel (tot 45 cm), Dwergpoedel (tot 35 cm) en Toypoedel (tot 28 cm). De vachtkleuren zijn zwart, wit, bruin, grijs en abrikoos en behalve een onderscheid in kleur is er ook een verschil in beharing, namelijk de Krulpoedel en de Koordpoedel. Bij de laatstgenoemde, die men zelden ziet, bestaat de vacht uit koordjes van circa 20 cm lang. Als een Poedel op

een show wordt tentoongesteld, mag hij worden getoond in drie verschillende toiletten: *Leeuwentoilet*, *Modern Toilet* en *Engels Toilet*. Het zal niemand verbazend dat de vacht dagelijks moet worden gekamd en circa eenmaal per maand moet worden bijgewerkt met een schaar of tondeuse.

De Poedel is een schrandere hond, die ook is gebruikt als soldatenhond en smokkelhond, terwijl men hem nog af en toe in een circus kan zien. Hij is nu echter vooral een gezelschapshond; trouw, attent en leergierig en

speels tot op hoge leeftijd. De belangen van het ras worden behartigd door de in 1928 opgerichte Nederlandse Poedel Club: www.poedelclub.nl

MAKER VAN HET SCHILDERIJ

Schilder George Stubbs (1724-1806) wordt in Liverpool geboren als zoon van een leerlooier. Door kenners wordt hij beschouwd als de beste paardenschilder in Engeland. Stubbs heeft weinig academische achtergrond en zijn eerste lessen krijgt hij van een lokale kunstschilder. Echter, hij bezit een aangeboren talent voor anatomie en begonnen als portretschilder, gaat hij pas op zijn 35ste dieren schilderen. Vooral paarden en honden en zijn productie is enorm. Tussen 1775 en 1803 worden er van hem 53 schilderijen bij de Royal Academy geëxposeerd. Opdrachtgevers betalen hoge prijzen voor zijn werk en onder die opdrachtgevers zijn onder andere koning George IV en leden van diverse Engelse adellijke families. Hun paarden en honden zijn bij Stubbs in goede handen.

De eerste vermelding van Poedels in het Engelse Kennel Club Stud Book is in 1874. Maar al een eeuw eerder vereeuwigt George Stubbs deze verre voorouder.

EIGENAAR EN COLLECTIE

De naam van de opdrachtgever van dit schilderij is niet bekend en ook het jaar waarin Stubbs deze Poedel schildert kan niet met zekerheid worden genoemd. Men houdt het op rond 1775-1780. Het schilderij is niet gesigneerd; in deze periode maakt Stubbs echter meer afbeeldingen zonder signatuur.

In 1987 zegt schilderijenverzamelaar Paul Mellon het doek toe aan de National Gallery of Art in Washington en sinds 1999 bevindt *A White Poodle in a Punt* zich in deze collectie. ◀